7/6272
6273
6274

T.C.
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

SAYI : B.02.1.GÜM.0.06.00.08.233-2326

KONU : Yazılı Soru Önergeleri.

22.06.05*015720

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 24.05.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11279 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazınız eki İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'in 10.05.2005 tarihli 7/6272 sayılı, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'ün 13.05.2005 tarihli 4648 sayılı ve Denizli Milletvekili Ümmet KANDOĞAN'ın 10.05.2005 tarihli 570 sayılı yazılı soru önergelerine verilen cevaplar ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EKLER :
EK-1 :
10.05.2005 tarihli, 7/6272 sayılı Soru Önergesi cevabı
EK-2 :
13.05.2005 tarihli, 4648 sayılı Soru Önergesi cevabı
EK-3 :
10.05.2005 tarihli, 570 sayılı Soru Önergesi cevabı

7/6272

EK-1

İstanbul Milletvekili Sayın **Emin ŞİRİN'in** TBMM Başkanlığına tevcih ettiği 10.05.2005 tarihli, 7/6272 sayılı yazılı soru önergesinde;

"1- TBMM Hükümeti ile Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan arasında imzalanan ve TBMM tarafından 16. Mart 1338 tarihinde kabul edilen Kars Antlaşması'nın 6. maddesinin hükümleri eksiksiz uygulanmakta mıdır?

2- Uygulanmıyor ise, neden uygulanmamaktadır?"

Hususları sorulmaktadır.

13 Ekim 1921 tarihli Kars Antlaşması'nın 6. maddesinde, "Ankara Hükümeti ve Gürcistan, ortak sınır bölgeleri halklarının karma bir komisyonca gümrük, güvenlik ve sağlık işleri alanlarında konulacak öncelikli yasalara uymak koşuluyla, sınır geçişlerinin kolaylaştırılmasını sağlayacaklardır" hükmüne yer verilmektedir.

Bu kapsamda yapılan/yapılması planlanan çalışmalar aşağıda özetlenmiştir:

- 23.12.1998 tarih ve 98/12254 sayılı Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye2nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerine kara sınırı bulunan ülkeler ile sınır ticareti yapma yetkisi verilen kapılardan yapacağı sınır ticaretinin esasları düzenlenerek, bu kapsamda yapılacak ihracat ve ithalatta uygulanacak kurallar belirlenmiştir.

- Bilahare, Sınır Ticaret Merkezleri (STM) Kurulmasına İlişkin 2003/5408 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 10 Nisan 2003 tarihli 25075 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, söz konusu Karar ile; Artvin, Ardahan, Ağrı, Kars, Iğdır, Van, Hakkari, Şırnak, Mardin, Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis ve Hatay illerinde STM kurulması, ayrıca bu illere komşu Erzurum, Muş, Bitlis, Siirt, Diyarbakır, Batman ve Adıyaman İlleri de "mücavir il" kapsamında uygulanmadan yararlanılması öngörülmüştür.

- İkili ticari ilişkilerimizin başladığı 1992 yılından itibaren, Gürcistan'a ihracatımız 1999 yılına kadar sürekli bir artış eğilimi izlemiş, 1999 yılında ise, Rusya Federasyonu'nda 1998 yılında yaşanan ve bölge ülkelerinde de etkisini gösteren mali krizin etkisiyle bir ölçüde gerilemiştir. Buna mukabil, 2000 yılından itibaren ihracatımız yeniden bir artış göstermiştir. 2002, 2003 ve 2004 yıllarında ihracatımız sırasıyla 103, 154 ve 199 milyon Dolar seviyelerinde gerçekleşmiştir.

- Gürcistan'dan ithalatımız da 1992 yılından itibaren genel olarak artış eğilimi içerisinde olmuştur. 1992 yılında 1,2 milyon Dolar olan bu ülkeden ithalatımız, 2003 yılı itibariyle 272, 2004 yılı itibariyle ise 306 milyon Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

- Gürcistan ile ülkemiz arasındaki sınır ticaretinin geliştirilmesi amacıyla öncelikli olarak Artvin-Batum sınırında bir "Sınır Ticaret Merkezi" (STM) kurulması için Gürcü yetkililerle temaslarda bulunulmuştur.

- Gürcistan tarafından uygulanan gümrük vergilerinin yüksek olması nedeniyle sınır ticareti kapsamında vergi muafiyeti içeren bir ticari mekanizma kurulmasının iki ülke arasındaki ticareti arttıracağı düşünülmekte olup, Gürcistan Ticaret Heyeti'nin 27-29 Eylül 2004 tarihlerinde Türkiye'ye yatığı ziyarette söz konusu ticari düzenlemeye olumlu yaklaşıldığı anlaşılmıştır.

- Bu kapsamda, Türkiye ile Gürcistan arasında STM kurulmasına dair görüşmelerin Haziran ayı sonunda yapılmasının Dış Ticaret Müsteşarlığınca uygun değerlendirildiği ve STM'ye ilişkin tarih teklifimizin Gürcü Makamlarına iletilmesi hususu Tiflis Ticaret Müşavirliğimiz kanalıyla Gürcü makamlarına iletilmiştir.

- Artvin ve Ardahan illerimizden Gürcistan'la gerçekleştirilen sınır ticareti, motorin ithalatının tedricen bu kapsamdan çıkarılmasına yönelik düzenlemeler çerçevesinde 1998 ve 1999 yıllarındaki yoğunluğunu yitirmiştir. 2000 yılında Gürcistan'la sınır ticareti kapsamında 673 bin Dolarlık ithalat ve 44 bin Dolarlık ithalat gerçekleştirilirken, 2001 yılında Ardahan'dan sadece 204 bin Dolarlık ihracat yapılmış olup, 2001 yılında ithalat, 2002 yılında ise hem ithalat hem de ihracat yapılmamıştır. 2001-2002 yıllarında Artvin ilinden, 2002 yılında yapılan 35,5 Bin Dolarlık ithalat dışında sınır ticareti gerçekleştirilmemiştir.

- Ticari ilişkilerimizi geliştirecek bir diğer önemli proje **Çıldır-Aktaş Sınır Kapısı'nın** açılmasıdır. Söz konusu kapı Azerbaycan'a ulaşımı 140 km kısaltacaktır. Türk tarafında gerekli alt ve üst yapı projeleri tamamlanmıştır. 25 milyon Dolar civarında olacağı tahmin edilen projenin Gürcistan tarafının (binalar ve 33 km yol inşası) tamamlanması için yaklaşık 15 milyon dolara ihtiyaç olduğu tahmin edilmektedir.

- Söz konusu finansmanın yap-işlet-devret modeli ile karşılanması mümkün görülmektedir. Ancak, Gürcistan tarafının konuya ilişkin mutabakatı henüz alınmamıştır. Çıldır-Aktaş Kapısının açılmasıyla birlikte, Gürcistan geçişlerimizin 20.000'e ulaşması beklenmektedir.

Arz olunur.